

LEV GROSSMAN

THE
MAGICIAN KING

LEVS GROSMANS

BURVJU
KARALIS



IZDEVNĪCĪBA
PROMETEJS

UDK 821.111(73)-31

Gr 727

Izdevniecība *Prometejs*

Lev Grossman

THE MAGICIAN KING

Copyright © 2011 by Lev Grossman

The moral right of the author has been asserted.

All rights reserved.

Translation copyright © 2016

Cover design: © Didier Massard / Penguin Random House LLC

Šis darbs ir fikcija. Visas personas, organizācijas un notikumi, kas aprakstīti šai romānā, ir autora iztēles auglis vai izmantotas fiktīvi.

Visas šī darba tiesības ir aizsargātas. Izdevumu reproducēt, kopēt vai citādi pavairot un izplatīt ir aizliegts bez apgāda rakstiskas atļaujas.

Izdevniecība *Prometejs*

SIA *Prometejs AB*, Tilta ielā 20

www.prometejs.lv

No angļu valodas tulkojis *Vilis Kasims*

Redaktore *Līga Ciematniece*

Izdevniecības vadītājs *Andris Bekmanis*

© Izdevums latviešu valodā, Izdevniecība *Prometejs*

ISBN 978-9934-553-07-3

Grāmata iespiesta SIA *Jelgavas tipogrāfija*

Sofijai

Un nu meklēsim to, ko neatradīsim.

Sers Tomass Melorijs – “Le Morte D’Arthur”

I GRĀMATA

1. NODAĻA

Kventins jāja uz pelēkas ķēves ar baltām zeķītēm, kuru sauca par Bezbaili. Viņš pats bija uzvilcis melnus ādas stulmzābakus, kas stiepās līdz pat ceļiem, divas dažādu krāsu zeķes un garu, tumšzilu virsmēteli, bagātīgi izrotātu ar sikām pērlītēm un izšūtu sudrabā. Galvā bija platīna kronis. Pret kāju ejot sitās mirdzošs zobens — tas nebija nekāds ceremoniālais zobens, bet gan pavisam īsts ierocis, kas tiešām varēja noderēt cīņā. Bija silts, mākoņains vēlīna augusta rīts, ap pulksten desmitiem. Kventins bija nevainojams savā Filorijas karaļa lomā. Viņš medīja burvju trusi.

Līdzās karalim Kventinam jāja karaliene Džūlija. Priekšā bija vēl otra karaliene un otrs karalis: Džanete un Eliots. Filorijā kopā bija četri valdnieki. Viņi jāja pa platu, koku ieskautu meža taku, pilnu ar nevainojamās čupiņās sakritušām dzeltenām lapām. Izskatījās tā, it kā lapas būtu tīšām izvietojis kāds rūpīgs florists. Viņi virzījās klusi un lēnām, turējās kopā, taču vienlaikus katrs maldījās pats savās domās, nolūkodamies vēlīnā vasaras meža zaļajās dzīlēs.

Klusums bija viegls. Viss bija viegli. Nekas nebija smagi. Sapnis bija kļuvis par īstenību.

“Stāt!” priekšā noteica Eliots.

Viņi paklausīja, tikai Kventina ķēve neapstājās ar pārējiem zirgiem. Bezbaile izgāja kādu gabaliņu ārā no rindas un daļēji nokāpa no takas, līdz viņam izdevās pārliecināt to pierimt kaut uz vienu sasodītu brīdi. Pat pēc diviem gadiem Filorijas karaļa tronī viņš joprojām bija pagalam draņķīgs jātnieks.

“Jā, bet Līksmiņam ir ļoti labi attīstīti lielu muskuļi. Man patīk uz tiem skatīties. Un vēl viņš nēsā tos šortiņus...”

“Es arī nēsāju šortiņus,” Kventins teica, tēloti aizskarts. Eliots nosmīkņāja.

“Man vispār šķiet, ka viņš ir kaut kur tepat tuvumā.” Eliots joprojām pētīja kokus. “Ietur diskrētu distanci un tā tālāk. No karaliskajām medībām to čali neatturēsi.”

“Uzmanieties, ko medījat,” noteica Džūlija, “ka nesanāk to noķert.”

Džanete un Eliots saskatījās: kārtējais nesaprotamais Džūlijas domugrauds. Bet Kventins sarauca pieri. Džūlijas vārdos parasti bija sava veida jēga.

Kventins nebija dzimis valdnieks, ne Filorijā, ne arī citur. Neviens no viņiem nebija. Kventins uzauga pavisam parasts neburvis un nekarealis Bruklinā, Ņujorkā, un, par spīti visam pieredzētajam, viņš to joprojām turēja par īsto pasauli. Filoriju viņš bija uztvēris kā pasaku, kā burvju zemi, tik vien kā darbības vietu bērniem rakstītā fantāzijas grāmatu sērijā. Bet tad slepenā, par Breikbilu sauktā burvju koledžā viņš iemācījās nodarboties ar maģiju un ar draugiem atklāja, ka Filorija ir īsta.

Tā bija citāda, nekā viņi bija gaidījuši. Īstā Filorija bija baisāka un bīstamāka nekā grāmatās. Tur notika trakas, šausmīgas lietas. Cilvēkus ievainoja un nogalināja, un ar viņiem notika vēl kas sliktāks. Kventins atgriezās uz Zemes satriekts un apkaunots. Viņa mati bija nosirmojuši.

Bet tad viņš atkal saņēmas un ar pārējiem draugiem atgriezās Filorijā. Viņi neļāvās agrākajām bailēm un zaudējumiem, bet ieņēma sev pieredzīgo vietu četros Baltsmailes torņos un kļuva par Filorijas karaļiem un karalienēm. Un tas bija brīnišķīgi. Reizēm Kventins nespēja noticēt, ka viņš ir izdzīvojis, bet Alise, viņa mīlotā meitene, ir gājusi bojā. Bija grūti pieņemt visu to labo, kas iekritis viņam rokās, ja Alise nevarēja to pieredzēt.

Bet viņam vajadzēja to pieņemt. Citādi — ko būtu devusi viņas nāve? Kventins noņēma loku, pacēlās kāpšļos un palūkojās apkārt. Ceļos patīkami nopaukšķēja stīvuma burbuliši. Vienīgā skaņa šeit bija krītošo lapu čaukstošā slīdēšana cauri vecajām lapām.

Pārdesmit metrus viņiem priekšā takai pāri pāršāvās pelēkbrūna lode un pilnā ātrumā pazuda krūmājos. Kventins izņēma bultu ātrā, plūstošā kustībā, kas bija prasījusi ilgus treniņus, un ielika to lokā. Viņš būtu varējis izmantot burvju bultu, bet tas nešķistu godīgi. Viņš labi ilgi nomērķēja, nospriegodamies pret loka spēku, tad atlaida bultu.

Un tā līdz pat spalvām ieurbās mālainajā augsnē — tieši vietā, kur pirms piecām sekundēm bija nozibējušas zaķa ķepas.

“Gandrīz,” Džanete sausi noteica.

Viņiem nebija ne mazāko izredžu noķert to zvēru.

“Tu gribi ar mani spēlēties, ja?” Eliots nokliedzās. “Jahā!”

Viņš iecirta piešus savā melnajā kaujas zirgā, un tas iegrudzinājās, paklausīgi sacēlās pakaļkājās un paspārdījās tukšajā gaisā, tad metās nost no takas mežā pakaļ zaķim. Brakšķošā skaņa, kas iezīmēja viņa ceļu cauri kokiem, pierima gandrīz uzreiz. Zari viņam aiz muguras atsitās atpakaļ savā vietā, un viss atkal bija klusu. Eliots nebija draņķīgs jātnieks.

Džanete noskatījās viņam pakaļ.

“Rikšiem, bērit,” viņa noteica. “Bet ko mēs te vispār darām?”

Jautājums bija vietā. Galvenais jau nebija noķert zaķi. Galvenais bija — pag, kas te īsti bija galvenais? Ko vēl viņi meklēja? Pils dzīve jau tā bija baudu pilna. Tur netrūka kalpotāju, kuru uzdevums bija nodrošināt, lai ikviena viņu mūža diena būtu pilnīgi nevainojama. Viņi bija vienīgie viesi divdesmit zvaigznīšu viesnīcā un varēja tur palikt līdz mūža beigām. Eliots bija stāvā sajūsmā. Te bija viss, kas viņam allaž bija patīcis Breikbilā — vīns, ēdiens, ceremonijas —, bet bez vajadzības strādāt. Eliotam drausmīgi patika būt par karali.

Arī Kventinam tas patika, taču viņš juta nemieru. Gribēja vēl ko citu. Viņš nezināja, ko īsti. Taču ziņa par Redzošā zaķa pamanīšanu Baltsmailes mežu teritorijā lika Kventinam saprast, ka viņam ir vajadzīga brīvdiena no nekā nedarišanas. Viņš gribēja pamēģināt to notvert.

Redzošais zaķis bija viens no Filorijas Īpašajiem zvēriem. To šeit bija dučiem. To vidū bija, piemēram, Meklētājzvērs, kas reiz bija

devis Kventinam trīs vēlēšanās, un arī Lielais miera putns — neizskatīgs, nelidojošs, kazuāram līdzīgs radījums, kas varēja apturēt kaujas, parādoties starp armijām. Viņi visi bija vienīgie savas sugas pārstāvji, tāpēc viņus tā sauca, un katram no Īpašajiem zvēriem bija kādas sevišķas dotības. Piemēram, Neredzamais uzraugs bija milzu ķirzaka, kas varēja padarīt jebkuru cilvēku neredzamu uz veselu gadu, ja viņš to vēlētos.

Cilvēki Īpašos zvērus redzēja reti un vēl retāk spēja notvert, tāpēc par viņiem mēdza runāt dažādas blēņas. Nevieni nezināja, no kurienes tie nāk un kāds tieši ir to uzdevums, ja tāds vispār bija. Viņi te bija dzīvojuši vienmēr kā nezūdoša daļa no Filorijas apburtās pasaules. Tika uzskatīts, ka viņi ir nemirstīgi. Redzošā zaķa īpašās spējas bija nākotnes paredzēšana notvērējam, vismaz tā stāstīja leģenda. Nevieni viņu nebija noķēris jau gadsimtiem ilgi.

Nākotnes noskaidrošana gan nebija trakoti svarīga. Kventins bija drošs, ka tīri labi nojauš, kāda tā varētu būt, un tā neko daudz neatšķīrās no tagadnes. Dzīve bija laba.

Zaķa pēdas viņi bija atraduši jau no paša rīta, kad zāle vēl mirdzēja rasā, un bija sekojuši tām, klaigādami “Nogalini tlusi!” labākajās “Blīkšķu Banija” varoņu balsīs, pieskaņojoties “Valkīru lidojuma” melodijai. Šajā laikā zaķis bija nocilpojis daudzus kilometrus cauri mežam: te viņš apstājās, te atkal ņēmās skriet, meta riņķus un lokus, tad paslēpās krūmos, bet tad pēkšņi atkal izbrāzās viņiem priekšā.

“Es nedomāju, ka viņš atgriezīsies,” teica Džūlija.

Šajās dienās viņa īpaši daudz nerunāja. Bet nezin kāpēc tas vienmēr notika pilnos teikumus.

“Nu, ja arī mēs nevaram izsekot zaķa pēdām, tad Eliots gan no mums neaizbēgs.” Džanete maigi pamudināja savu zirgu noiet no takas un doties kokos. Mugurā viņai bija mežzaļa blūze ar dziļu dekoltē, bet kājās — vīriešu bikses. Viņas tieksme uz vīriešu drēbēm bija šī gada lielais galma skandāls.

Džūlija vispār jāja nevis uz zirga, bet gan milzīga, spalvainā četrkāja, ko viņa pati sauca par civetu un kas arī izskatījās pēc civetas — gara,

brūna un nedaudz kaķiska ar līgani izliektu muguru —, tikai šī te bija zirga augumā. Kventins nojauta, ka tas prata arī runāt, jo dzīvnieka acīs mirdzēja mazliet vairāk saprāta, nekā pienāktos, un viņu sarunām tas mēdza sekot ar pārliecīgu interesi.

Bezbaile negribēja sekot civetai, no kuras nāca spēcīga, nezirdziska smarža, tomēr rīkojumam paklausīja, tiesa, spītīgi stīvām kājām.

“Neesmu vēl redzējusi driādas,” noteica Džanete. “Biju gaidījusi, ka te būs driādas.”

“Es arī ne,” sacīja Kventins. “Karalienes mežā viņas pēdējā laikā vispār neredz.”

Žēl, ka tā. Viņam patika driādas, šīs noslēpumainās nimfas, kas uzraudzīja ozolus. Kad no koka izlec skaista sieviete trūcīgā lapu kleitā, uzreiz ir skaidrs, ka atrodies maģiski brīnumainā citurienē.

“Es iedomājos, ka varbūt viņas varētu palīdzēt ar zaķa noķeršanu. Džūlija, tu nevari kādu pasaukt vai uzburt, vai vēl kaut kā atgādāt?”

“Viņas var saukt, cik uziet. Viņas nenāks.”

“Es jau tā pārāk daudz klausos viņu sūdizībās par zemes sadalījumu,” teica Džanete. “Un kur tad viņas ir, ja ne šeit? Kaut kur citur ir kāds foršāks, burvelīgāks mežs, kur viņas spokojas?”

“Viņas nav spoki,” sacīja Džūlija. “Viņas ir gariņi.”

Zirgi uzmanīgi pārkāpa valnim, kas bija pārāk taisns, lai būtu radies dabiski. Sens krāvums no sena, neatgūstama laikmeta.

“Varbūt mēs varētu piespiest viņas te palikt,” teica Džanete. “Pie-dāvāt kaut kādas subsīdijas. Vai vienkārši aizturēt uz robežas. Kaut kā nejēdzīgi, ka Karalienes mežā ir tik maz driādu.”

“Vēlu jums veiksmi,” sacīja Džūlija. “Driādas cīnās. Viņu āda ir kā koka miza. Un viņām ir kūjas.”

“Nekad vēl neesmu redzējis driādu cīkstamies,” sacīja Kventins.

“Tas tāpēc, ka neviens nav tik dumjš, lai ar viņām cīnītos.”

Atzīstot tos par piemērotiem vārdiem cēlai aizjāšanai, Džūlijas civeta tieši tobrīd devās uz priekšu. Divi lieli ozoli paliecās sāpus, lai ļautu Džūlijai izskriet cauri, bet tad atkal satuvinājās, liekot Džanetei un Kventinam veikt garo apkārtceļu.

“Tu tik paskaties,” teica Džanete. “Kļuvusi par istu vietējo! Man pieriebies klausīties viņas *esmu-vis-filoriskākā* muldoņa. Dzirdēji, kā viņa runā ar to draņķa putneli?”

“Liec taču viņu mierā,” sacīja Kventins. “Sakarīga meitene.”

Taču, ja godīgi, Kventins nebija īsti drošs, ka karaliene Džūlija patiešām ir sakarīga.

Džūlija maģiju nebija apguvusi kā pārējie — drošajā, sakārtotajā Breikbilas sistēmā. Vidusskolā viņa gāja ar Kventinu, taču Breikbilā viņu neuzņēma, tāpēc Džūlija kļuva par kārklū raganu un maģiju iemācījās pati saviem spēkiem. Tā nebija oficiālā, institucionalizētā maģija. Viņai bija gājusi secen liela daļa maģijas vēstures, un viņas tehnika bija tik šaubīga un ļodzīga, ka reizēm viņš pat nespēja noticēt, ka tā vispār darbojas.

Bet viņa arī zināja daudz ko tādu, par ko Kventinam ar pārējiem nebija ne jausmas. Breikbila nebija četrus gadus no vietas stāvējusi viņai aiz muguras, pāri plecam uzraugot, lai viņa zīmē līniju ietvaros. Viņa bija runājusi ar cilvēkiem, kuriem Kventins būtu metis likumu, bija apguvusi lietas, kurām profesori nebūtu ļāvuši pieskarties. Viņas burvestības bija spurainas, ar asām, nenopulētām šķautnēm.

Tā bija citāda izglītība, un arī viņu pašu tā bija padarījusi citādu. Viņa pat runāja citādi. Pārējiem Breikbila bija iemācījusi maģiju uztvert šķelmīgi un ironiski, bet Džūlija tai piegāja visā nopietnībā. Viņa bija gots no galvas līdz kājām, melnā kāzu kleitā un melni tonētām acīm. Džanete un Eliots to uztvēra kā joku, bet Kventinam tas patika. Viņš juta, ka Džūlija viņu pievelk. Viņas būtība bija smagnēja un savādi tumša, kamēr pārējos Filorija bija padarījusi sasodīti vieglus, Kventinu ieskaitot. Viņam patika, ka Džūlija nebija īsti sakarīga, ka viņai bija pie kājas, vai kāds to zina.

Tas patika arī filoriešiem. Džūlijai bija īpašas attiecības ar viņiem, jo sevišķi eksotiskākajiem šejienes iemītniekiem: gariņiem un stihiju iemiesojumiem, džiniem un vēl neparastākām un trakākām būtnēm, kas mita kaut kur nostāk, rēgainajā starpposmā starp bioloģisko un maģisko dzīvību. Viņa bija to raganīgā valdniece, un tie viņu dievināja.

Taču Džūlijas ceļš bija arī ko maksājis. To bija grūti aprakstīt vārdos, taču tas noteikti bija atstājis savu nospiedumu. Šķita, ka viņai vairs nav vajadzīga cilvēku sabiedrība, un tā viņu arī neinteresēja. Oficiālās vakariņās, karaliskās ballēs un pat vienkāršās sarunās Džūlija mēdza zaudēt interesi un aizkļīst projām. Tā notika aizvien biežāk. Reizēm Kventins prātoja, cik dārga patiesībā bija izrādījusies viņas maģiskā izglītība un kā viņa par to samaksājusi, taču Džūlija izvairījās atbildēt uz šo jautājumu. Reizēm viņš pat prātoja, vai nav sācis viņā iemilēties. No jauna.

Noskanēja tāls raga pūtiens — trīs skaidras, meža smagā kļusuma aplāpētas, taču joprojām smalki sudrabainas notis. Tas bija Eliota medību signāls.

Medību vadītāja pienākumu veikšanā viņš ar Līksmiņu nevarēja sacensties, taču signāls viņam sanāca pilnībā pieņemams. Likumu rakstīšana Eliotu diez ko neinteresēja, bet karalisko etiķeti viņš ievēroja visā pilnībā, un tas nozīmēja arī nevainojamu Filorijas medību protokola ievērošanu. (Tiesa, dzīvnieku nogalināšanu viņš uzskatīja par bezgaumīgu un parasti pamanījās no tās izvairīties.) Un arī Bezbailei viņa raga skaņas izrādījās pietiekami labas. Viņa nodrebēja kā elektrizēta, gaidot atļauju mesties auļos. Kventins uzsmaidīja Džanetei, un viņa plati pasmaidīja pretī. Viņš iekliedzās kā kovbojs un iespieda zābakus Bezbailei sānos, un tā metās uz priekšu.

Tas bija nejēdzīgi bīstams skrējiens, līdzīgs tiem mežonīgi ātrajiem braucieniem zemu traucošajos lidaparātos fantastikas filmās; viņu priekšā bez kāda brīdinājuma pavērās gravas, tad nez no kurienes leja pastiepās zari, mēģinot iezvelt pa pakausi (ne burtiski, protams, kaut ar dažiem vecajiem, savērptajiem kokiem neko nevarēja zināt). Bet Kventinam tas bija pie kājas — tieši tāpēc taču bija izgudrota dziednieciskā maģija, vai ne? Un Bezbaile bija šķirnes zirgs. Visu rītu viņi bija vienkārši gurķojušies, te apstājoties, te atkal atsākot jāšanu, un viņa tā vien gribēja beidzot mesties auļos.

Un cik bieži viņam tagad bija iespēja riskēt ar savu karalisko ķermeni? Kad viņš pēdējoreiz bija veicis jebkādu burvestību? Nevarētu teikt, ka Kventina dzīve šeit bija briesmu pilna. Dienā viņi gulšņāja uz dīvāniem, tad visu cauru nakti rija un dzēra līdz nemaņai. Pēdējā laikā

Kventins apsēžoties juta kādu iepriekš nemanītu kustību starp vēderu un jostu. Kopš iesēšanās tronī viņš droši vien bija pieņēmis svarā par septiņiem kilogramiem. Kāds tur brīnums, ka karaļi attēlos izskatījās tik resni. Vienubrīd tu esi princis baltā zirgā, bet jau nākamajā — uzblīdis kā Henrijs VIII.

Džanete nogriezās no takas, sekojot no jauna slāpēti atskanējušajam raga skaņām. Zirgu pakavi pret blīvi mālaino meža zemi sitās patīkami stingri. Uz brīdi pazuda viss galma dzīves pārsātinājums, visa tās drošība un nomācošās ērtības. Garām aizbrāzās un aizslīdēja celmi un brikšņi, un gravas, un vecas mūra sienas. Viņi izskrēja cauri vēsam pavēnim un atkal atgriezās karstajā saulē. Viņi traucās tik ātri, ka krītošo lapu dzeltenās šaltis it kā sastinga gaisā. Kad Džanete ieauļoja atklātā pļavā, Kventins izvēlējās piemērotu brīdi un aizmetās pa labi tā, ka labu minūti viņiāja paralēli, mežonīgi traukdamies sānu pie sāna.

Tad Džanete piepeši apstājās. Cik ātri vien spēdams, arī Kventins piebremzēja Bezbailli līdz lēnam rīksim, tad apgriezta smagi elsojošo ķēvi apkārt. Viņš cerēja, ka zirgs neko nesastieps. Džaneti viņš atkal atrada tikai pēc kādas minūtes.

Viņa sēdēja seglos mierīgi un stalti, piemiegtām acīm lūkojoties drūmajā dienvidus mežā. Rags vairs neskanēja.

“Kas par lietu?”

“Es laikam kaut ko ieraudzīju,” viņa teica.

Arī Kventins piemiedza acis. Kaut kas tur bija, jā. Kādi apveidi.

“Tas ir Eliots?”

“Ko, pie velna, viņi tur dara?” noprasiņa Džanete.

Kventins novelās no segliem, tad izvilka loku un atkal ielika rokā bultu. Džanete saņēma zirgus aiz pavadas, bet viņš devās tiem pa priekšu. Kventins dzirdēja, kā Džanete katram gadījumam sagatavo vieglu aizsardzības burvestību, vienkāršu maģisko vairogu. Viņš sajuta tā pazīstamo, statiskajai elektrībai līdzīgo vibrāciju.

“Velns,” viņš noteica, nometa loku zemē un metās uz priekšu.

Tur bija Džūlija, nokritusi uz viena ceļa, roku piespiedusi pie krūtīm, un vai nu kunkstēja, vai elsoja, viņš īsti skaidri nevarēja saprast.

Eliots bija pārliecināts viņai pāri un klusu runāja. Zelta cauraustā žakete bija pa pusei norauta no pleciem.

“Viss kārtībā,” viņš teica, ieraudzījis Kventina bālo seju. “Tā sūda civeta nosvieda viņu zemē, bet pati aizlaidās prom. Mēģināju apvaldīt, bet nesanāca. Viņai nekas nekaiš, tikai drusku zaudējusi elpu.”

“Viss kārtībā.” Kventins atkātoja, masēdams Džūlijas muguru, kamēr viņa sēcoši elsoja. “Viss ir labi. Es taču teicu, ka tev vajag kārtīgu zirgu. Tas radījums man nekad nebija patīcis.”

“Arī tu viņai nepatīki,” viņa iespēja pateikt.

“Re.” Eliots norādīja meža krēslā. “Tur ir tas vainīgais, kas lika viņai laisties projām. Tur tas zaķis ieskrēja.”

Pāris metrus tālāk sākās apaļš klajums, kluss zāles baseins pašā meža sirdī. Koki auga līdz pat zaļājam malai, tad apstājās, it kā kāds būtu apzināti to attīrījis, precīzi iezīmējot robežas ar cirkuli. Kventins piegāja tam tuvāk. Klajuma melnajā, cilu pilnajā zemē auga lekna, spilgti smaragdzaļa zāle. Tā vidū viens pats stāvēja milzīgs ozols ar lielu, apaļu pulksteni stumbrā.

Pulksteņkoki bija Pulksteņsievas — Filorijas leģendārās, taču neapšaubāmi istās laikā ceļojošās raganas — atstātais mantojums. Tie bija viņas maģiskie untumi; sirreāli skaisti un labdabīgi veidojumi, cik nu varēja saprast. No pulksteņkokiem atbrīvoties nebija nekādas vajadzības, pat ja tas būtu iespējams. Ja arī nekam citam tie nederēja, tad laiku vismaz vienmēr rādīja pareizi.

Bet šādu pulksteņkoku Kventins nekad vēl nebija redzējis. Lai saredzētu tā lapotni, viņam nācās krietni atliekties atpakaļ. Ozols bija vairāk nekā trīsdesmit metrus augsts un milzīgi resns, aptuveni piecpadsmit metru diametrā pie pamatnes. Arī pulkstenis bija satriecoši liels. Tā rādītāji bija garāki par Kventinu. Izslēdies no zaļās zāles, koks drīz vien pārāuga lokanu zaru mudžekli, kā kokā veidots jūras briesmonis.

Un tas kustējās. Melnie, gandrīz bezlapu locekļi sitās un locījās zem pelēkajām debesīm. Šķita, ka koku kustina kāda vētra, taču Kventins ne dzirdēja, ne juta vēju. Tā diena, kuru viņš juta ar savām piecām maņām, bija mierīga. Ozolu plosošā vētra bija neredzama, nejūtama, aplēpta.

Koks žņaudza savu pulksteņi kā agonijā — tas bija saspīests tik cieši, ka ietvars jau bija saliecies, bet stikliņš — saplīsis. Misiņa zobrati bija izkri-
tuši no pulksteņa atplēstajām iekšām un ievēlušies zālē.

“Jēzus, Marija,” Kventins noteica. “Tāds monstrs.”

“Pulksteņkoku Lielais Bens,” sacīja aiz viņa stāvošā Džanete.

“Tādu es vēl neesmu redzējis,” teica Eliots. “Domājat, ka to viņa izveidoja kā pirmo?”

Bija skaidrs, ka šis koks ir viens no Filorijas brīnumiem, īstajiem un mežonīgajiem, un lielajiem, un savādajiem šīs zemes brīnumiem. Jau sen viņi neko tādu nebija redzējuši, kaut varbūt vienkārši bija pārstājuši pievērst tiem uzmanību. Arī Kventins sajuta kaut ko, kas viņam bija gājis secen jau kopš Embera kapličas: bailes. Pat vēl ko vairāk. Bijību. Viņi stāvēja noslēpuma priekšā. Tā bija nepiejaucēta, vecumveca maģija, īsta smagā artilērija.

Viņi stāvēja cits citam līdzās, izkārtājušies rindā gar klajuma malu. Pulksteņkoka minūšu rādītājs bija izlīdis no stumbra kā tāds salauzts pirksts. Nepilna metra attālumā no sakritušajiem zobratīņiem kā zilēm bija izdīdzis jauns pulksteņkoks, un nu locījās šurpu turpu tajā pašā neredzamajā vētrā. Slaidā stumbriņa māzerā tikšķēja sudraba kabatas pulkstenis. Tik mīlīga bija Filorija.

Būs forši.

“Es pirmais.”

Kventins sāka iet uz priekšu, bet Eliots uzlika roku viņa plecam.

“Es tā nedarītu.”

“Es gan. Kāpēc ne?”

“Jo pulksteņkoki tāpat vien nepārvietojas. Un es vēl nekad nebiju redzējis salauztu pulksteņkoku. Es pat nezināju, ka tie *var* salūzt. Šī nav dabiska vieta. Šurp mūs noteikti atveda zaķis.”

“Jā, vai ne? Kā pasakā!”

Džūlija pakratīja galvu. Viņa izskatījās bāla, un matos bija iekērusies lapiņa, toties viņa bija atpakaļ uz kājām.

“Paskaties, cik precīzi iezīmēts tas klajums,” viņa teica. “Nevainojams aplis. Vai vismaz elipse. No centra izstarojas spēcīga telpiskās

iedarbības burvestība. Vai no fokuspunkta,” viņa klusi piebilda, “ja runājam par elipsi.”

“Ja iesi tur iekšā, velns viņu zina, kur nonāksi,” teica Eliots.

“Protams. Tieši tāpēc jau es tur iešu.”

Lūk, kas bija vajadzīgs. Lūk, kāpēc viņi bija gājuši medībās — tieši to Kventins bija gaidījis, pats to nezinādams. Dievs tēvs, cik daudz laika tas bija prasījis! Bet nu viņi bija tikuši pie īsta piedzīvojuma. Viņš nespēja noticēt, ka pārējie vilcinās. Vispārējā klusumā aiz viņa nosprauslājās Bezbaile.

Nebija runa par drosmi. Viņi it kā bija piemirsuši, kas viņi bija un kur un kāpēc bija atnākuši. Kventins atkal paņēma loku un izvilka vēl vienu bultu no maksts. Izmēģinājuma pēc viņš ieņēma stāju, uzvilka loku un izšāva pret koka stumbru. Bulta palēninājās vēl pirms mērķa sasniešanas, it kā lidotu cauri ūdenim, ne gaisam. Visi noskatījās, kā bulta planē, pamazām, kā palēninājumā, gāzdamās atpakaļ, pakaļgalam ceļoties uz augšu. Beidzot tā zaudēja arī pēdējās ātruma paliekas un vienkārši apstājās pusotra metra augstumā no zemes.

Tad bulta bez skaņas uzsprāga baltās dzirkstīs.

“Oho.” Kventins iesmējās. Viņš vienkārši nevarēja atturēties. “Te viss ir *nejēgā* apburts!”

Viņš pagriezās pret pārējiem.

“Ko domājat? Man tas izskatās pēc piedzīvojuma. Atceraties piedzīvojumus? Kā grāmatās?”

“Jā, atceries tos?” atkārtoja Džanete. Viņa izskatījās pat dusmīga. “Atceries Peniju? Pēdējā laikā neesam viņu neko daudz redzējuši, vai ne? Un es kaut kā negribu pavadīt atlikušo karalienes mūžu, sīki kapājot ēdienu, lai tu varētu to ieēst.”

Atceries Alisi? viņa tikpat labi būtu varējusi jautāt. Un Kventins atcerējās Alisi. Viņa nomira, jā, bet viņi bija dzīvi, un vai tad dzīvošana tieši to arī nenozīmēja? Viņš pastiepās uz pirkstgaliem. Tie tirpa un svīda viņa zābakos, piecpadsmit centimetrus no apburtās pļaviņas nogrieztās malas.

Viņš zināja, ka pārējiem ir taisnība, un gaisā šeit burtiski dvašoja kāda savāda maģija. Tas bija slazds, saspiesta atspere, kas tā vien gaidīja

iespēju izsprāgt ārā un nokampt viņu. Un Kventins tieši to arī gribēja. Viņš gribēja iebāzt tajā pirkstu un redzēt, kas notiks. Šeit sākās kāds stāsts, kāds jauns ceļš, un viņu vilka to izmēģināt. Tas bija kaut kas jauns un skaidrs, un nedrošs, kaut kas pavisam citāds nekā smagais, sausais pils dzīves spēķis. Šis bija stāsts bez aizsargplēves.

“Jūs tiešām nenāksiet?” viņš noprasīja.

Džūlija uz viņu tikai noskatījās. Eliots pakratīja galvu.

“Drošs paliek nedrošs. Bet es varu mēģināt no šejienes tevi piesegt.”

Eliots sāka centīgi veikt mazu atklāsmes burvestību, lai uzostu acīmredzamos burvju draudus. Ap rokām viņam sprakšķēja un dzirkstīja maģija. Kventins izvilka zobenu. Pārējie viņu bija izmējuši par tā stāipīšanu, bet viņam patika just to rokās. Tas ļāva viņam justies kā varonim. Vai vismaz izskatīties kā varonim.

Džūlijai tas nešķita smieklīgi. Tiesa, viņa vispār neko daudz nesmējās. Lai nu kā, ja nāksies izmantot maģiju, viņš tam visam vienkārši atmetīs ar roku.

“Ko tu darīsi?” prasīja Džanete, uzlikusi rokas uz gurniem. “Nopietni — ko? Kāpsi tai kokā?”

“Kad pienāks īstais brīdis, es zināšu, ko darīt.” Viņš iekustināja plecus.

“Man tas nepatīk, Kventin,” sacīja Džūlija. “Tā vieta. Tas koks. Ja izvēlēsimies šo piedzīvojumu, tas izmainīs visu mūsu dzīvi.”

“Varbūt pārmaiņas mums nāktu par labu.”

“Nerunā visu vārdā,” sacīja Džanete.

Eliots pabeidza burvestību, salika kopā abu roku iekškus un rādītājpirkstus, tad piemiedza aci un, lūkodamies tam cauri, pārlaida savu pirkstu kvadrātu pāri visam klajumam.

“Redzēt es neko neredzu...”

No pazares atskanēja drūma dārdoņa. Tuvu lapotnei no zariem bija izlīduši milzīgi bronzas zvani, kas nu šūpojās kā baznīcā. Kāpēc gan ne? Vienpadsmit sitieni: laikam pulksteņkoks joprojām skaitīja laiku, kaut arī mehānisms bija salauzts. Tad klajumu atkal piepildīja klusums — kā ūdens, kas atkāpies tikai uz brīdi.

Visi uz viņu skatījās. Pulksteņkoka zari čīkstēdami kustējās nedzirdamajā vējā. Bet Kventins pagaidām vēl palika uz vietas. Viņš domāja par Džūlijas brīdinājumu: mūsu dzīve mainīsies. Un Kventinam bija jāatzīst, ka dzīve bija neslikta. Viņam bija vesela sasodīta pils ar klusiem pagalmiem un gaisīgiem tornišiem, un zeltainu Filorijas sauli, kas lija logos kā karsts medus. Pēkšņi viņš vairs nebija tik drošs, pret ko īsti viņam sanāks to iemainīt. Tur, klajumā, viņš varēja nomirt. Alise bija nomirusi.

Un tagad Kventins bija karalis. Viņam vispār bija tiesības rikšot pakaļ katram burvju trusītim, kurš pakustināja ļipiņu? Tas vairs nebija viņa pienākums. Pēkšņi viņš sajūtās kā egoists. Pulksteņkoks joprojām bija tieši priekšā, kustējās un kūla gaisu ar iespējama piedzīvojuma spēku. Taču Kventina prieks bija sācis gaist. To bija piesārņojušas šaubas. Varbūt viņiem bija taisnība, varbūt šī nebija viņa istā vieta. Varbūt tā nemaz nebija tik laba doma.

Vēlme doties pļavā pazuda kā narkotiku reibums, pēkšņi atstājot prātu skaidru. Ko viņš mēģināja piemānīt? Karaļa dzīve nebija stāsta sākums, tās bija beigas. Viņam nevajadzēja burvju trusīti, lai atklātu nākotni. Viņš pats to zināja, tepat vien tā bija. Šī bija "laimīgi līdz mūža beigām" daļa. Grāmata jāver ciet, jāliek nost, jāiet projām.

Kventins paspēra soli atpakaļ un ar vienu slaidu kustību atlika zobenu atpakaļ makstī. Tas bija pirmais, ko bija iemācījis paukošanas skolotājs, un Kventins divas nedēļas bija trenējies izvilkt zobenu un atlikt to atpakaļ vietā, pirms ieguva atļauju cirst pa gaisu. Tagad Kventins par to priecājās. Viņš te izskatītos kā galīgs tizlenis, mēģinot ar zobena galu atrast maksts atveri.

Viņš sajuta rokas pieskārienu plecam. Džūlija.

"Viss kārtībā, Kventin," viņa teica. "Šis nav tavs piedzīvojums. Neseko tam."

Viņš gribēja noliekt galvu un paberzēt vaigu pret viņas roku kā kaķis.

"Zinu," Kventins sacīja. Nekur viņš neies. "Saprotu."

"Tad tiešām tu neiesi?" Džanete izklausījās gandrīz vilusies. Droši vien bija gribējusi redzēt, kā arī viņš uzsprāgst konfeti virpulī.

“Tiešām.”

Viņiem bija taisnība. Lai jau par varoni kļūst kāds cits. Viņam bija pašam savas laimīgās beigas. Tobrīd viņš pat nebūtu varējis pateikt, ko īsti bija te meklējis. Noteikti neko tādu, kā dēļ būtu vērts mirt.

“Nāc, ir gandrīz pusdienlaiks,” sacīja Eliots. “Atradīsim kādu mierīgāku pļaviņu, kurā paēst.”

“Protams,” Kventins noteica. “Priekā.”

Vienā no viņu groziem, maģiskā veidā nenasildams, glabājās šampanietis vai kaut kas tamlīdzīgs, jo šampanietim joprojām nebija laba Filorijas analoga. Tie grozi ar īpašajiem ādas riņķiem pudelēm un glāzēm bija viena no tām lietām, kuras Kventins atcerējās redzējis katalogos ar dārgām, bezjēdzīgām mantām, kuras reālajā pasaulē viņš nebija varējis atļauties. Bet te — re! Viņam bija visi iespējamie grozi, ko vien viņš varēja vēlēties. Un šis te varbūt nebija šampanietis, taču tas bija dzirkstošs dzēriens, kas deva reibumu. Un Kventins bija gatavs pusdienās kārtīgi piemauties.

Eliots iekāpa atpakaļ seglos un iecēla Džūliju aiz sevis. Izskatījās, ka civeta ir pazudusi pavisam. Uz Džūlijas drēbēm pēc kritiena krāsosjās liels miklas melnzemes traips. Kventins jau bija ielicis kāju Bezbailes kāpslī, kad viņi izdzirdēja saucienu.

“Hei!”

Viņi palūkojās apkārt.

“Hei!” Tā filorieši teica “ei” vietā.

Šis filorietis bija brangs vīrietis vecumā mazliet pāri trīsdesmit. Viņš platiem soļiem gāja pāri apaļajam klajumam viņiem pretī, buriski izstarodams dzīvessparu. Ieraudzījis savus valdniekus, vīrietis metās skriešus. Salauztā pulksteņkoka zarus, kas mežonīgi kustējās virs galvas, viņš vienkārši ignorēja; tie viņam bija vienaldzīgi. Tā bija tikai kārtējā diena šajā burvju mežā. Viņam bija garas, blondas krēpes un iespaidīgas krūtis, un viņš bija uzaudzējis lielu, gaišu bārdu, kas aizsedza mēnessveidīgi ieapaļo zodu.

Tas bija Līksmiņš, medību vadītājs. Kājās viņam bija zeķbikses ar violetām un dzeltenām svītrām. Kājas patiešām bija pārsteidzoši spēcīgas,

jo sevišķi ņemot vērā, ka viņš nebija ne ciemojies pasaulē ar kāju presi vai *StairMaster* trenāžieri, vai ko tamlīdzīgu. Eliotam bija taisnība, Līksmiņš visu šo laiku noteikti bija viņiem sekojis.

“Hei!” Džanete līksmi uzsauc viņam pretī. “Nu gan būs ballīte,” viņa klusu piebilda pārējiem.

Milzīgajā, ādas cimda segtajā durē Līksmiņš aiz ausīm turēja lielu, nikni sperošu zaķi.

“Maitas gabals,” noteica Bezbaile. “Tomēr noķēra.”

Bezbaile bija runājoša ķēve. Viņa vienkārši nemēdza runāt daudz.

“Un kā vēl,” sacīja Kventins.

“Paveicās,” Līksmiņš uzsauc pārējiem, kad bija nonācis gana tuvu. “Atradu viņu uz akmens, priecīgu kā cīruli, nepilnus simts metrus no šejienes. Viņš bija aizņemts ar jūsu pieskatīšanu, un es liku viņam mesties uz nepareizo pusi. Noķēru pats savām rokām. Varat noticēt?”

Kventins ticēja. Tiesa, viņam tas šķita neloģiski. Kā var pielavīties dzīvniekam, kurš redz nākotni? Varbūt tas redzēja tikai citu, ne savu nākotni.

Zaķa acis mežonīgi kustējās dobuļos. “Nabadziņš,” noteica Eliots. “Paskat, cik dusmīgs.”

“Ai, Līksmiņ,” ierunājās Džanete. Viņa sakrustoja rokas viltotās dusmās. “Tev vajadzēja ļaut, lai viņu noķeram mēs! Tagad tas izstāstīs tikai *tavu* nākotni.”

Viņa nebūt neizklausījās neapmierināta, bet Līksmiņš — visās ziņās lielisks mednieks, bet noteikti ne akadēmiķis — šķita apmulsis. Viņa pinkainās uzacis sakniebās.

“Varbūt mēs varētu palaist to pa riņķi,” teica Kventins. “Tad zaķis varētu atklāt nākotni mums visiem pēc kārtas.”

“Tas nav nekāds kāsis, Kventin,” sacīja Džanete.

“Nē,” teica Džūlija. “Neprasiet viņam neko.”

Bet Līksmiņš bija pārāk priecīgs par nonākšanu karaliskās uzmanības centrā.

“Tā ir taisnība, draņķa dzīvniek?” viņš noprasīja. Viņš pagrieza Redzošo zaķi un pacēla tā, ka abi nu bija aci pret aci.

Tas beidza spārdīties un bezspēcīgi nokarājās panikā izdzisušām acīm. Zaķis bija patiešām liels, metra garumā no trīcošā deguna līdz līpai, ar smalku kažoku sausas, ziemīgas zāles pelēkbrūnajā krāsā. Tas nebija milīgs. Tas nebija pieradināts zaķis, iluzionista trusītis. Tas bija īsts savvaļas dzīvnieks.

“Nu tad, ko tu redzi?” Līksmiņš viņu pakratīja, it kā visu būtu izdomājis tieši zaķis, un tāpat pats arī būtu pie tā vainīgs. “Ko tu redzi?”

Redzošā zaķa acis nofokusējās. Tas ieskatījās tieši Kventinam acīs. Atieza savus milzīgos, iedzeltenos ilkņus.

“Nāvi,” tas nosēca.

Viņi visi uz brīdi sastinga. Tas nešķīta nekas baiss, drīzāk vienkārši nevietā izteikts vārds, kā neķītrs joks bērna dzimšanas dienas ballītē.

Tad Līksmiņš sarauca pieri un nolaizīja lūpas, un Kventins pamanīja asinis uz viņa zobiem. Medību vadītājs vienreiz, kā izmēģinādams, noklepojās, tad viņa galva saļima uz priekšu. Zaķis izkrita no spēku zaudējušajiem pirkstiem un aizšāvās pāri zālei kā raķete.

Līksmiņa likis novēlās zālē uz vēdera.

“Nāvi un nelaiimes!” zaķis skriedams sauca, ja nu iepriekš nebija izteicies gana skaidri. “Neražu un negalu!”

2. NODAĻA

Baltsmailes pili bija īpaša telpa viņu sanāksmēm. Tā bija vēl viena karaļu dzīves priekšrocība: pilnīgi viss tika izgatavots pēc pasūtījuma.

Ši brīnišķīgā telpa atradās taisnstūrainā torņa pašā augšā, un arī pati bija taisnstūrainā. Tai bija četri logi, pa vienam katrā pusē. Tornis lēnām griezās ap savu asi, tāpat kā vairāki citi pils torņi. Visa Baltsmailes pils bija uzcelta uz milzīga misiņa pulksteņmehānisma pamatiem, ko viltīgi bija izveidojuši rūķi — īsti ģēniji šādās lietās. Tornis veica vienu apgriezīgu diennakti. Kustība bija gandrīz nemanāma.

Telpas vidū bija īpašs kvadrātveida galds ar četriem troņiem vai troņveidīgiem krēsliem, kuru veidotājam bija ķēriens — diezgan rets ķēriens, kā liecināja Kventina pieredze — radīt krēslus, kas izskatījās pēc troņiem, taču vienlaikus arī bija itin ērti sēdēšanai. Uz galda bija uzgleznota Filorijas karte, ieslēgta zem daudzām lakas kārtām, un pie katra no četriem sēdekļiem bija lasāmi valdnieku vārdi, līdz ar viņu īpašo veikumu atveidojumiem kokā. Kventina vārdu papildināja Baltā brieža un nogalinātā Mārtina Četvina, un spēļu kāršu attēli. Eliota vieta bija apdarīta viskrāšņāk, kā Augstajam karalim piedienējās. Lai arī galds bija kvadrātveida, nebija ne mazāko šaubu, kura vieta šeit ir galvenā.

Todien krēsli nešķīta ērti. Kventina prātā joprojām skaidra un klātesošā rādījās Liksmiņa nāves aina; tā atkārtojās tikpat kā bez mitas, ar jaunu seansu ik pēc pusminūtes. Kad Liksmiņš sabruka zālē, Kventins bija meties uz priekšu, notvēris viņu un nolaidis zemē. Tad viņš bezspēcīgi aptaustīja Liksmiņa milzīgās krūtis, it kā savu dzīvību viņš būtu paslēpis tieši tur, kādā apslēptā iekšskabatā, un Kventinam tikai atlika to atrast un atdot atpakaļ. Džanete bija ļāvusies dziļam, nekontrolētam

šausmu filmu kļiedzienam, kas turpinājās veselas piecpadsmit sekundes no vietas, līdz Eliots viņu satvēra aiz pleciem un fiziski aizgriezta projām no Liksmiņa liķa.

Vienlaikmu klajumu piepildīja spokaini zaļa gaisma; tā bija kāda drūma, svešāda Džūlijas burvestība, kuru Kventins joprojām nesaprata ne pilnībā, ne pat aptuveni. Tās mērķis bija atklāt, iespējams, klātesošās ļaunprātīgi noskaņotās būtnes. Viņas acis kļuva melnas, bez baltumiem vai zīlītēm. Viņa bija vienīgā, kas bija gatava mesties uzbrukumā. Taču nebija neviena, kam viņi varētu uzbrukt.

“Labi,” noteica Eliots. “Parunāsim par notikušo. Kas, jūsuprāt, tas bija?”

Viņi lūkojās cits uz citu, satriekti un drebelīgi. Kventins gribēja kaut ko pasākt vai pateikt, taču nezināja, kas tas varētu būt. Patiesībā viņš Liksmiņu neko labi nebija pazinis.

“Viņš jutās tik lepns,” beidzot noteica Kventins. “Viņš domāja, ka ir kļuvis par varoni.”

“Vainīgs noteikti bija trusis,” sacīja Džanete. Viņas acis bija sarkanas no asarām, un viņa tās norija. “Vai ne? Nu, vai zaķis. Tas viņu nogalināja. Kas gan cits?”

“To mēs nevaram pieņemt. Zaķis paredzēja viņa nāvi, bet ne obligāti to izraisīja. *Post hoc ergo propter hoc*. Tā ir loģikas kļūda.”

Ja viņš būtu pagaidījis vēl kaut mirkli, viņš būtu sapratis, ka Džaneti neinteresē, iespējams, pieļautās loģikas kļūdas latīniskais nosaukums.

“Piedod,” viņš noteica. “Tā tikai mana Aspergera lēkme.”

“Tātad tā ir vienkārša sagādīšanās?” viņa neizturēja. “Ka viņš nomira turpat uz vietas, tikko tas radījums viņam pateica par nāvi? Varbūt mēs visu esam sapratuši nepareizi. Varbūt tas zaķis neparedz nākotni; varbūt viņš to veido.”

“Varbūt zaķim nepatika, ka Liksmiņš viņu noķēra,” teica Džūlija.

“Man grūti noticēt, ka Visuma vēsturi raksta runājošs trusis,” sacīja Eliots. “Kaut arī tas daudz ko izskaidrotu.”

Bija pieci pēcpusdienā, viņu parastais tikšanās laiks. Dažus pirmos mēnešus pēc ierašanās Baltsmailes pilī Eliots bija ļāvis viņiem darīt visu, kas

vien ienāca prātā, vadoties no pieņēmuma, ka katrs no viņiem dabiskā veidā atradīs sev piederīgo valdīšanas ceļu un pārņems tos pienākumus, kas būs piemērotāki viņu atšķirīgajiem talantiem. Taču šāda pieceļa izraisīja pilnīgu haosu, un beigās netika paveikts tikpat kā nekas, bet retos padarītos darbus parasti veica divi atšķirīgi cilvēki divos dažādos veidos. Tāpēc Eliots ieviesa dienišķas tikšanās, kurās viņi pārskatīja tos valdīšanas uzdevumus, kas četrotnei tobrīd šķita svarīgākie. Šīs sanāksmes pulksten piecos parasti tika papildinātas ar droši vien satriecoši plašāko viskija piedāvājumu, kāds jebkad redzēts ikvienā no, iespējams, bezgalīgajām multiversa pasaulēm.

“Ģimenei jau pateicu, ka par bērēm parūpēsīties mēs,” sacīja Kventins. “Viņam bija tikai vecāki. Viņš bija vienīgais bērns.”

“Man laikam vajadzētu teikt runu,” teica Eliots. “Viņš man iemācīja pūst ragu.”

“Jūs zinājāt, ka viņš bija lauvatis?” Džanete skumji pasmaidīja. “Nemeloju. Tas notika pēc saules kalendāra — par lauvu viņš pārvērtās tikai ekvinokciju laikā un saulgriežos. Viņš pats sacīja, ka tas palīdz saprast dzīvniekus. Viņš bija spalvains pilnīgi *visur*.”

“Lūdzu, nevajag,” teica Eliots. “Es noteikti negribu zināt, kā tu to noskaidroji.”

“Tas viņam palīdzēja daudzās ziņās.”

“Man ir viena teorija,” Kventins ātri iejaucās. “Varbūt vainīgi ir Fenviķi. Viņiem uz mums ir zobs, kopš te ieradāmies.”

Fenviķi bija vecākā no tām nedaudzajām ģimenēm, kas vadīja Filoriju, kad tajā atgriezās breikbilieši. Neko daudz viņi nepriecājās, kad tika izmesti no Baltsmails pils, bet viņiem trūka politiskā kapitāla kaut ko iesākt lietas labā. Tad nu viņi iztika ar jārēšanos galmā.

“Slepkavība Fenviķiem būtu liels solis,” sacīja Eliots. “Viņi ir diezgan sīkas zivteles.”

“Un kāpēc lai viņi nogalinātu Līksmiņu?” jautāja Džanete. “Viņu mīlēja visi!”

“Varbūt viņi mēģināja tikt pie kāda no mums, ne viņa,” teica Kventins. “Varbūt bija paredzēts, ka zaķi noķers viens no mums. Zināt, ka viņi jau izplata baumas, ka Līksmiņu nogalinājām mēs?”

“Bet kā viņi būtu varējuši to paveikt?” prasīja Eliots. “Gribi teikt, ka viņi atsūtīja trusi slepkavu?”

“Redzošo zaķi viņi nebūtu varējuši pārlicināt to izdarīt,” teica Džūlija. “Īpašie zvēri nejaucas cilvēku darišanās.”

“Varbūt tas nemaz nebija Redzošais zaķis, bet gan cilvēks zaķa veidolā. Zaķātis. Labi, labi, es nezinu!”

Kventins pamasēja deniņus. Būtu labāk medījuši to draņķa ķirzaku. Viņš dusmojās pats uz sevi, ka bija aizmirsis, kāda Filorija ir patiesībā. Viņš bija ļāvis sev noticēt, ka viss pavērsās uz labu, kad Alise nogalināja Mārtinu Četvinu, ka tad arī pazuda visas nāves un nelaimes, un neražas, un ko tur vēl zaķis bija teicis. Bet nekur tās nebija pagaisušas. Tas nebija kā grāmatās. Šeit vienmēr bija jaunas. *Et in Arcadia ego!*

Un, lai arī Kventins zināja, ka tā ir tāda bērnišķīgi traka iedoma, viņš nevarēja atturēties no neskaidras nojēgas, ka Līksmiņa nāve ir viņa vaina, ka tā nebūtu notikusi, ja viņš nebūtu ļāvies piedzīvojuma vilinājumam. Vai varbūt viņš nebija tam ļāvies pietiekami spēcīgi? Kādi te īsti bija noteikumi? Varbūt tieši viņam beigu beigās vajadzēja ieiet tajā klajumā. Varbūt Līksmiņa nāve patiesībā bija paredzēta viņam. Tieši viņam vajadzēja ieiet tajā pļaviņā un turpat arī nomirt, bet viņš to neizdarīja, un tāpēc tas iekrita Līksmiņam.

“Varbūt skaidrojuma nemaz nav,” viņš balsī noteica. “Varbūt tas vienkārši ir noslēpums. Vēl viena burvīga pietura Filorijas burvīgo piedzīvojumu tūrē. Viņa nāvei nav nekāda iemesla, tā vienkārši notika. Skaidrojuma nav.”

Eliotu tas neapmierināja. Viņš joprojām bija Eliots, tas pats slinkais, elegantais Breikbilas Eliots, taču kļūšana par Augsto karali bija atklājusi nepatīkamu noslieci uz stingrību viņa raksturā.

“Mūsu karalistē nedrīkst būt neizskaidrojamu nāves gadījumu,” viņš sacīja. “Vienkārši nedrīkst.” Viņš nokāšējās. “Tagad notiks, lūk, kas. Katram gadījumam iebiedēšu Fenviķus ar Emberu. Neko daudz tas

1 No latīņu val. — “Pat Arkādijā es esmu”. Nikolā Puasona 17. gadsimta glezna, kurā attēloti pie kapa stāvoši ganuzēni utopiskā Arkādijas zemē.

neprasīs. Viņi ir tikai tādi mīkstie dendiji. Un es to saku kā viens mīksts dendijs.”

“Un, ja tas nepalīdzēs?” noprasiņa Džanete.

“Tad tu, Džanete, dosies uzspiest uz loriešiem.” Tie bija Filorijas kaimiņi ziemeļos. Džanetes pārziņā bija attiecības ar ārvalstu spēkiem — Kventins viņu sauca par Filoriju Klintoni. “Tieši viņi grāmatās vienmēr ir vainīgi par visu slikto. Varbūt viņi mēģināja nocirst galvu vadoņiem. Stulbie pseidovikingu tizleņi. Bet tagad, Dieva dēļ, kādu brīdi parunāsim par ko citu.”

Bet nekā cita, ko apspriest, viņiem nebija, tāpēc telpā iestājās klušums. Neviens tā īsti nebija mierā ar Eliota plānu, vismazāk jau Eliots pats, bet nekāda labāka vai pat sliktāka plāna viņiem arī nebija. Sešu stundu laikā no Džūlijas acīm joprojām nebija atplūdis melnums no meža veiktās burvestības. Tās viņus satrauca. Tajās nebija zilīšu. Kventins prātoja, ko tādu viņa redz, kas ir aplēpts pārējiem.

Eliots pārskatīja savas piezīmes, mēģinādams atrast vēl kādu darāmo, bet pēdējā laikā tas nenācās viegli.

“Ir laiks,” teica Džūlija. “Mums jāiet ārā.”

Ik dienu pēc tikšanās beigām viņi devās uz balkona, lai mātu tautai.

“Velns,” noteica Eliots. “Labi.”

“Varbūt šodien mums labāk to nedarīt,” sacīja Džanete. “Tas šķiet kaut kā nepareizi.”

Kventins viņu saprata. Nepareiza šķīta jau doma vien par stāvēšanu uz tā šaurā balkona, sasalušiem smaidiem uz lūpām, mājot kā princesītēm filoriešiem, kuri bija sanākuši uz ikdienišķo rituālu. Un tomēr.

“Nē, mēs nevaram to nedarīt,” viņš teica. “Jo sevišķi šodien.”

“Tā mēs pieņemsim aplausus par nekā nedarīšanu.”

“Un iedrošināsim cilvēkus turpināt dzīvi par spīti traģēdijai.”

Cits pēc cita viņi izgāja uz šaurā balkona. Pils pagalmā, reibinoši stāvā torņa apakšā, dziļi zem viņiem bija sapulcējušies daži simti filoriešu. No šāda augstuma viņi šķīta neīsti, kā lelles. Kventins pamāja.

“Žēl, ka nevaram viņu labā pasākt neko vairāk,” viņš sacīja.

“Ko tu gribi darīt?” prasīja Eliots. “Mēs esam burvju utopijas karaļi un karalienes.”

No apakšas uzpeldēja tikko sadzirdamas gaviles. Skaņa bija metāliska un tāla kā audio ieraksts muzikālajā apsveikumū kartiņā.

“Varbūt kādas progresīvas reformas? Es gribu ar kaut ko palīdzēt. Ja būtu filorietis, es gāztu pats sevi kā aristokrātisku parazītu.”

Kad Kventins ar pārējiem kāpa tronī, viņi nezināja, ko īsti gaidīt no sava jaunā amata. Informācija par paredzamajiem pienākumiem bija ļoti neskaidra — Kventins bija pieņēmis, ka viņiem būs kādi ceremoniāli uzdevumi, droši vien arī vadošā loma likumdošanā un kāda atbildība par pārvaldītās valsts labklājību. Taču patiesībā darāmā nebija nemaz tik daudz.

Dīvainākais, ka Kventinam tā pietrūka. Viņš bija gaidījis, ka Filorija būs kas līdzīgs viduslaiku Anglijai, — un tā patiešām arī izskatījās pēc viduslaiku Anglijas, vismaz pirmajā acu uzmetienā. Viņš pieņēma, ka varēs špikerim izmantot savas Eiropas vēstures zināšanas, cik nu tās bija palikušas. Kventins bija domājis uzsākt parasto apgaismības laika cilvēktiesību programmu — neko īpašu, tikai galvenos hitus —, un palikt vēsturē kā labu pārmaiņu izraisītājs.

Bet Filorija nebija Anglija. Pirmkārt, tās iedzīvotāju skaits bija niecīgs — visā valstī nebija vairāk par desmit tūkstošiem cilvēku, plus vēl tikpat runājošo dzīvnieku un rūķu, un gariņu, un milžu, un tā tālāk. Tāpēc viņš ar pārējiem monarhiem — tetrarhiem laikam būtu pareizāk, bet lai jau paliek — bija drīzāk tādi kā mazpilsētas mēri. Otrkārt, maģija, protams, eksistēja arī uz Zemes, taču Filorija *pati* bija maģiska. Tā bija liela atšķirība. Šeit maģija bija daļa no ekosistēmas. Tā bija laikapstākļos un okeānos, un mežonīgi auglīgajā augsnē. Te nāktos pacensties, lai iestādītais neizaugtu.

Filorija bija totālas pārpilnības zeme. Visus nepieciešamos izstrādājumus agrāk vai vēlāk varēja iegūt no rūķiem, un viņi nebūt nebija apspiestais industriālā laikmeta proletariāts — viņiem patika visu ko gatavot. Ja vien nebiji aktīvi nīstams tirāns kā Mārtins Četvins, šai zemē vienkārši bija pārāk daudz resursu un pārāk maz cilvēku, lai rastos jebkas līdzīgs pilsoniskajiem nemieriem. Vienīgais deficīts, no kā cieta Filorijas tautsaimniecība, bija hronisks deficītu trūkums.

Tālab, kad vien kāds no breikbiliešiem — tā šeit sauca viņus visus, lai gan Džūlija nemaz nebija gājusi Breikbilā un nekavējās to aizrādīt — mēģināja kaut kam nopietni pieķerties, izrādījās, ka Filorijā nemaz nav neviena darba, kam vajadzētu tā nopietni ķerties klāt. Te bija tikai rituāli un pompozitāte, un izrādīšanās. Pat nauda bija tikai skata pēc. Tā bija rotaļu nauda. Monopola dolāri. Pārējie bija tikpat kā atmetuši ar roku mēģinājumiem noderēt Filorijai, bet Kventins tā īsti nevarēja par to aizmirst. Varbūt tieši tas nebija līcis viņu mierā, kad viņš toreiz stāvēja meža pļaviņas malā. Kaut kur citur bija jābūt kaut kam īstam, bet viņam nekādi neizdevās to uziet.

“Labi,” viņš noteica. “Kas tālāk?”

“Nu,” Eliots sacīja, kamēr viņi tāpat cits aiz cita devās atpakaļ istabā. “Ir tā problēma ar Ārsalu.”

“Ko tādu?”

“Ārsalu.” Viņš pacēla pāris karaliska paskata dokumentus. “Tā šeit teikts. Es esmu tās saliņas karalis, bet vienalga nezinu, kur īsti tā atrodas.”

Džanete nikni izpūta gaisu. “Ārsala ir pie mūsu austrumu robežas. Traki tālu, jākuģo pāris dienas. Jēziņ, nespēju noticēt, ka viņi tev ļauj būt par karali. Tas ir Filorijas impērijas galējais austrumu punkts, tā man šķiet.”

Eliots lūkojās uz galda uzgleznotajā kartē. “Neko neredzu.”

Arī Kventins nopētīja karti. Pirmajā Filorijas apmeklējuma reizē viņš bija aizburājis tālu Rietumu jūrā, kas bija Filorijas kontinenta pretējā pusē, taču par austrumiem viņa zināšanas bija visnotaļ aptuvenas.

“Tas galds nav pietiekami liels,” Džanete teica un norādīja uz Džūlijas klēpi. “Ja tas būtu garāks, sala atrastos tur.”

Kventins mēģināja iztēloties Ārsalu: siku, tropiski baltu smilšu strēķīti, ko ieskāvis mierīgs, zilganzaļš okeāns un izdaļojusi kāda dekoratīvā palma.

“Tu esi tur bijusi?” prasīja Eliots.

“Neviens tur nav bijis. Tā ir tikai punktiņš uz kartes. Pirms miljons gadiem kāds uz salas nodibināja zvejas koloniju, kad viņa kuģis tur avāreja. Kāpēc mēs vispār par to runājam?”

Eliots atkal pievērsās papīriem. “Izskatās, ka viņi pāris gadus nav maksājuši mums nodokļus.”

“Un tad?” pajautāja Džanete. “Droši vien viņiem vienkārši nav naudas.”

“Aizsūti viņiem telegrammu,” ieteica Kventins. “DĀRGIE ĀRSALIEŠI PUNKTS ATSŪTIET NAUDU PUNKTS JA NAUDAS NAV TAD NESŪTIET PUNKTS.”

Sanāksme uz brīdi iestrēga, kamēr Eliots un Džanete mēģināja viens otru pārspēt iespējami bezjēdzīgākas telegrammas sacerēšanā ārsaliešiem.

“Labs ir,” beidzot noteica Eliots. Rotējošais tornis bija pagriezies tā, ka debesis viņam aiz muguras izgaismoja Filorijas liesmojošais saulriets, un virs Eliota pleciem grēdā bija sakrāvušās iesārtu mākoņu trepes. “Es uzspiedišu Fenviķiem par Līksmiņu. Džanete parunās ar loriešiem.” Viņš vienaldzīgi pakustināja roku. “Un kādam būs jānokārto tā Ārsalas lieta. Kurš grib viskiju?”

“Es aizbraukšu,” teica Kventins.

“Nav nekur jābrauc, tas ir tepat uz plaukta.”

“Nē, es domāju Ārsalu. Es aizbraukšu. Nokārtošu nodokļus.”

“Ko?” Eliots izklausījās neapmierināts par viņa iedomu. “Kāpēc? Tas ir nekuries pakaļas caurums. Un tā jebkurā gadījumā ir valsts kases darīšana. Mēs nosūtīsim emisāru. Tāpēc jau viņi ir domāti.”

“Labāk nosūtiet mani.”

Kventins nebūtu varējis paskaidrot, kas īsti viņam nelika mieru — viņš vienkārši jūta, ka ir pēdējais laiks kaut ko pasākt. Viņš domāja par apaļo pļavu un salūzušo pulksteņkoku, un galvā no jauna aizsākās Līksmiņa nāves filma. Kāda tam visam bija jēga, ja tu varēji tā vienkārši nokrist gar zemi un būt pagalam? To viņš gribēja zināt. Kāda bija tā piedrāztā jēga?

“Tu saproti,” prasīja Džanete, “ka mēs negribam viņus iekarot? Nav nekādas vajadzības sūtīt karali. Viņi nav samaksājuši nodokļus, kas, starp citu, ir kādas astoņas zivis. Mūsu ekonomika nav no viņiem atkarīga.”

“Es būšu atpakaļ, pirms vēl jūs sapratīsiet, kas noticis.” Kventins uzreiz saprata, ka šoreiz ir izvēlēties pareizi. Kolīdz viņš bija to pateicis,

iekšējā spriedze pazuda. Ķermenī pāršalca atvieglojums, un viņš pat nezināja, kāpēc tā. “Kas zina, varbūt arī es kaut ko iemācišos.”

Lūk, viņa piedzīvojums: nodokļu iekasēšana no pāķiem. Viņš bija izlaidis salauztā koka piedzīvojumu, bet tas nekas. Tā vietā būs šis.

“Tas var izskatīties kā nobīšanās, ņemot vērā Liksmiņa lietu.” Eliots paberzēja savu karalisko zodu. “Ja tu laidiesies prom pie pirmajām nepatikšanām.”

“Es taču esmu karalis. Viņi nevar mani neievēlēt.”

“Pag,” ieteicās Džanete. “Tu taču nenogalināji Liksmiņu, vai ne? Tā nav atbilde?”

“Džanete!” teica Eliots.

“Nē, bet nopietni. Viss tad saskanētu...”

“Es nenogalināju Liksmiņu,” sacīja Kventins.

“Labi. Lieliski. Sarunājuši.” Eliots atķeksēja attiecīgo punktu savā dienaskārtībā. “Ārsala, pabeigts. Tad nu ir viss.”

“Ceru, ka tu nedomā doties tur viens,” sacīja Džanete. “Dievs vien zina, kas par cilvēkiem tur dzīvo. Ka tik neatkārtojas kapteiņa Kuka stāsts.”

“Ar mani viss būs kārtībā,” sacīja Kventins. “Es braukšu ar Džūliju. Vai ne, Džūlija?”

Eliots un Džanete spēja tikai blenzt uz viņu. Cik sen viņam pēdējoreiz bija izdevies abus pārsteigt? Vai vispār kādu? Viņš noteikti ir uzodis ko svarīgu. Kventins pasmaidīja Džūlijai, un viņa atbildēja ar nenolāsamu melno zilišu skatienu.

“Bet protams,” viņa noteica un atkal aplūsa.

Tonakt Eliots apciemoja Kventinu guļamistabā.

Kad Kventins pirmoreiz tur iegāja, istaba bija piebāzta pilna ar šausmīgu daudzumu riebiga paskata viltoti viduslaicīgu krāmu. Bija pagājuši burtiski gadsimti, kopš pēdējoreiz bija aizpildīti visi četri Baltmailes troņi, un liekās karaliskās mītnes šajā laikā ieņēma un pārņēma aizvien vairāk lieki svečturi, novecojušas lustras, kas bija savērpušās un sakumpušās kā krastā izmestas medūzas, neskanoši mūzikas instrumenti,

neatdodamas diplomātiskās dāvanas, tik pārspīlēti ornamentāli krēsli un galdi, ka tie draudēja sabrukt no skatiena vien un pat bez tā, beigti dzīvnieki, kas bija nekautrīgi izbāzti žēlsirdības lūgšanas brīdī, un arī urnas un krūkas, un citi grūtāk atpazīstami trauki, par kuriem nekad nevarēja zināt, vai viņam paredzēts no tiem dzert, vai tajos kārtot savas vajadzības.

Kventins bija licis telpu iztīrīt līdz plikām sienām. Izmest visu. Viņš atstāja tikai gultu, vienu galdu, divus krēslus, dažus no labākajiem paklājiem, kā arī dažus glītus un/vai politiski nozīmīgus gobelēnus, bet tas arī bija viss. Jo īpaši viņam patika viens no gobelēniem ar brīnišķīgi atveidotu grifu brīdī, kad no viņa bēgt metās vesels kājnieku pulks. Tam bija jāsimbolizē vienas sen mirušu cilvēku grupas uzvara pār kādu citu sen mirušu cilvēku grupu, kas nevienam nebija patikusī, taču visa šī slaktiņa vidū grifs nezin kāpēc bija noliecis galvu uz sāniem, lai palūkotots ārā no savas pītās pasaulītes tieši uz skatītāju, kā sacīdams, jā, taisnība, es esmu lielisks. Bet vai tas patiešām ir labākais, kam varu veltīt laiku?

Kad istaba beidzot tika iztīrīta, tās izmēri trīskāršojās. Tur atkal varēja elpot. Tajā varēja domāt. Izrādījās, ka telpa ir aptuveni basketbola laukuma lielumā ar pulētu akmens grīdu, neizmērojami augstiem griestiem, kuros apmaldījās pat gaisma, radot interesantas ēnas, un augstiem gotiskajā stilā veidotiem kristāla logiem, kuriem varēja atvērt tikai dažus sīkus paneļus. Viss bija tik brīnišķīgi kluss un tukšs, ka istabā atbalsojās pat kāju šļūcieni pret akmens grīdu. Tajā valdīja tāds apslāpēts klusums, kāds uz Zemes ir sajūtams tikai no attāluma, otrpus samta aizkaram. Te bija slēgta muzeja, naksnīgas katedrāles klusums.

Augšējo kalpotāju vidū uz brīdi pacēlās klusa ņurdoņa, ka tik spartiskas telpas Filorijas karalim nav piemērotas, taču Kventins jau bija izlēmis, ka viens no karalim piederīgajiem labumiem ir iespēja izlemt, kas tad īsti ir karalim piemērots.

Turklāt, ja kalpotāji patiešām gribēja redzēt augsti karalisku stilu, viņiem vajadzēja tikai aiziet pie Augstā karaļa. Eliota apetīte pēc tā bija neizmērojama. Viņa guļamistaba bija dieva pārstāvja cienīgs rokoko midzenis: zeltīts, dimantiem izklāts un pērlēm inkrustēts. Par to varēja teikt daudz ko, taču tā pilnīgi noteikti bija karaļa cienīga telpa.

“Zini, ka Filorijas grāmatās bija iespējams iekļūt gobelēnos?” Eliots bija apstājies aci pret aci ar izausto grifu un malkoja no glāzītes kaut ko dzintarainu. Bija vēls, pāri pusnaktij.

“Zinu.” Kventins izstiepās uz gultas savā zīda pidžamā. “Tici man, esmu mēģinājis. Ja arī viņiem tas patiešām izdevās, es nezinu, kā tas notika. Man tie izskatās pēc pavisam parastiem gobelēniem. Pat nekustas kā “Harijā Poterā”.”

Eliots bija atnesis glāzi arī Kventinam. Kventins vēl nebija to nogaršojis, taču neizslēdza iespēju to darīt. Jebkurā gadījumā, viņš netaisījās ļaut to izdzert Eliotam, ko viņš neizbēgami mēģinātu, līdzko būtu ticis galā ar savu dzērienu. Tāpēc Kventins uz gultas sakrautajās segās izveidoja ligzdu savai glāzītei.

“Īsti nezinu, vai šajā es gribētu iekļūt,” teica Eliots.

“Vai ne. Reizēm man pat šķiet, ka grifs pats no tās mēģina izkļūt.”

“Bet te ir šis puisis,” Eliots sacīja, pārgājies pie visā augumā veidota bruņinieka pilnā ekipējumā. “Viņa gobelēnā man nu gan nebūtu iebildumu nokļūt, ja saproti, ko gribu teikt.”

“Es saprotu, ko tu gribi teikt.”

“Izvilkt viņa zobenu no maksts.”

“Saprotu, saprotu.”

Eliots pamazām gatavojās runāt par ko citu, taču viņu nedrīkstēja steidzināt. Tikai Kventins baidījās iemigt, ja viņš vēl ilgi stieps gumiju.

“Ja man tas izdotos, domā, ka tu redzētu gobelēnā skraidām mazu izšūtu Eliotu? Īsti nezinu, kā es tad justos.”

Kventins turpināja gaidīt. Tagad nolēmis doties uz Ārsalu, viņš jutās mierpilnāks nekā jebkad pēdējos gados. Logi bija atvērti iespējami plaši, un telpā plūda siltais nakts gaiss, smaržodams pēc vēlīnas vasaras zāles un netālās jūras.

“Tad nu par to tavu braucienu,” Eliots beidzot noteica.

“Kas par to?”

“Es nesaprotu, kāpēc tu to dari.”

“Tev ir jāsaprot?”

“Es saprotu piedzīvojumus un meklējumus, un tā tālāk. Aizkuģošanu aiz saulrieta. Nav svarīgi. Un Liksmiņa lietā tu mums šeit neesi vajadzīgs. Vienam no mums vienalga vajadzētu aizlaist līdz Ārsalai, viņi droši vien pat nezina, ka viņiem atkal ir karaļi un karalienes. Tikai visu interesanto sūti mums pa drošības dienestu kanāliem.”

“Labs ir.”

“Bet es gribēju ar tevi parunāt par Džūliju.”

“Aha.” Nu bija laiks viskijam. Mēģinādams dzert guļus stāvoklī, Kventins ieņēma lielāku malku nekā bija gribējis, un tas aizkūra ugunsgrēku iekšās. Viņš apspieda klepu. “Paklausies. Tu esi tikai Augstais karalis.” Kventins ātri norunāja un ievilka dziļu elpu. “Tu neesi mans tētis. Gan es tikšu galā.”

“Nesāc aizstāvēties. Es vienkārši gribu pārlicināties, ka tu saproti, ko dari.”

“Un ja nu ne?”

“Esmu tev stāstījis,” Eliots teica, apsēdies uz viena no diviem krēsliem, “kā mēs ar Džūliju satikāmies?”

“Jā, protams.” Ja? Konkrētas detaļas viņš neatcerējās. “Bet, nu, ne visos sīkumos.”

Patiesībā viņi tikpat kā nemēdza runāt par to laiku. Viņi runāja tam apkārt. Nevienam tur nebija labu atmiņu. Tas bija pēc katastrofas Embera kapličā. Kventins gandrīz bija atstiepis kājas, un viņu nācās atstāt viegli aizkaitināmu, bet medicīniskā ziņā ļoti spējīgu kentauru aprūpē, kamēr Eliots un Džanete atgriezās īstajā pasaulē. Kādu gadu atguvis spēkus Filorijā, Kventins atgriezās uz Zemes un atmeta maģijai ar roku. Vēl sešus mēnešus viņš pavadīja biroja darbā Manhetenā, līdz viņu beidzot savāca Džanete un Eliots, un Džūlija. Ja tas nebūtu noticis, viņš droši vien joprojām būtu turpat. Par to viņš draugiem bija pateicīgs un zināja, ka tāds būs vienmēr.

Eliots lūkojās pa logu tumšajā bezmēness naktī, izskatīdamies pēc austrumnieciska monarha savā halātā, kas šķita pārāk grezni izrotāts, lai būtu ērts.

“Tu zini, ka mēs ar Džaneti bijām diezgan sliktā stāvoklī, kad aizgājām no Filorijas?”

“Jā. Bet vismaz Mārtins Četvins nebija jūs burtiski pārkodis uz pusēm.”

“Negribēju sacensties ar tevi, bet jā, taisnība ir. Taču arī mēs bijām mazliet neformā. Arī mēs milējām Alisi, zini, pa savam. Pat Džanete. Un domājām, ka esam zaudējuši arī tevi. Filorijai ar visiem tās dieviem un mantiņām mēs bijām pielikuši punktu, to nu es tev droši saku.

Džošs atgriezās pie saviem vecākiem Ņuhempšīrā, bet Ričards un Anaīsa pārcēlās kaut kur citur, lai turpinātu darīt to pašu, ko nu viņi bija darijuši pirms došanās uz Filoriju. Viņi nebija nekādi lielie sērotāji. Es nevarēju no jauna rādīties ne Ņujorkā, ne arī savai groteskajai tā sauktajai ģimenei Oregonā, tāpēc devos uz Losandželosu ar Džaneti.

Tas izrādījās brīnišķīgs lēmums. Tu zināji, ka viņas vecāki ir juristi? Izklaides industrijā. Fantastiski bagāti, ar milzīgu māju Brentvudā, strādā bez mitas, bez jebkādas emocionālās dzīves. Tā nu mēs kādu nedēļu vai divas paslaistījāmies pa Brentvudu, līdz Džanetes vecākiem apnīka skatīties uz mūsu posttraumatiskajiem ģimjiem, kad viņi cēlās augšā pirms saullēkta, lai dotos uz savu rīta skvoša spēli, bet mēs vēl tikai šļūcām uz gultu. Tāpēc mūs uz pāris nedēļām aizsūtīja uz smalku spa kūrortu Vaiomingā.

Tu par to noteikti neesi ne dzirdējis, tā ir no tādām vietām. Smieklīgi dārga un cilvēkiem no malas nepieejama, taču nauda viņiem nenozīmēja neko, un es netaisījos strīdēties. Džanete tur praktiski uzauga — visi darbinieki pazina viņu vēl no bērnības. Iedomājies tik — mūsu Džanete reiz bija maza meitenīte! Mums abiem bija savs privātais bungalo un veseli leģioni apkalpotāju. Man šķiet, ka Džanetei bija pa manikīrei katram nagam.

Un viņi mums veica kaut kādas procedūras ar dubļiem un karstiem akmeņiem — varu apzvērēt, ka tur bija drusku maģijas. Nekas nevar būt tik patikams bez maģijas.

Protams, tādu vietu šausmīgais noslēpums ir tas, ka tās ir drausmīgi garlaicīgas. Tev nav ne jausmas, kādās galējībās mums nācās slīgt. Es spēlēju tennis. Es! Viņi bija *ļoti* neapmierināti par dzeršanu kortā, to nu varu tev teikt. Sacīju viņiem, ka tā vienkārši ir daļa no manas tehnikas. Manā vecumā to vairs neatmācīsies.

Nu jā, un trešajā dienā mēs ar Džaneti jau sākām domāt par milēšanos, vienkārši tāpat vien, lai paīsinātu laiku. Un tad parādījās Džūlija kā tumšs žēlsirdības eņģelis, kas sūtīts manas tikumības sardzē.

Tas bija kā viens no tiem Puaro krimiķiem smalkās lauku villās. Pie baseina bija noticis kāds negadījums — pilnīgi visu tā arī nesapratu, taču tracis bija liels. Laikam jau tā bija viena no tām lietām, par kurām apmeklētāji tik daudz maksāja: īsts pirmās klases tracis. Lai nu kā, mūsu Džūliju es pirmoreiz ieraudzīju, kad viņa tika nesta cauri vestibilam, piesprādzēta pie krēsla atzveltnes, izmirkusi līdz ādai un lamājās kā jūrnieks, uzstādama, ka ar viņu viss ir kārtībā, pilnīgā kārtībā. Novāciet ķetnas no manis, netīrie mērkaķi.

Nākamajā dienā es nokāpu līdz bāram ap trijiem vai četriem pēcpusdienā, un tur viņa jau bija, dzēra viena pati, tērpusies visa melnā. Šnabi ar laima sulu, tā man šķiet. Tāda noslēpumainā dāma. Bija sāpīgi skaidrs, ka spa kūrortā viņa neiederas. Viņas mati bija kā vārnas ligzda, tu nevari ne iedomāties. Pat vēl sliktāk nekā tagad. Nagus viņa bija nograuzusi līdz ādai. Pleci uzrauti. Pati nervozi stostījās. Un viņai nebija ne jausmas, kā tur jāuzvedas. Viņa mēģināja dot apkalpotājiem dzeramnaudu. Franču vīnu nosaukumus izrunāja ar īstu franču akcentu.

Protams, mani uzreiz vilka pie viņas. Nospriedu, ka viņa droši vien ir krieviete. Kāda ieslodzīta oligarha meita, kaut kas tamlīdzīgs. Tikai krievi var atļauties uzturēties tādā vietā ar matiem tik traģiskā stāvoklī. Džanete domāja, ka viņa ir tikko iznākusi no narkotiku rehabilitācijas klīnikas un, pēc izskata spriežot, taisās turpat arī atgriezties. Lai nu kā, mēs viņai uzklupām kā bada cietēji.

Izdomājām pieiet ar viltu. Galvenais bija neļaut iedarboties viņas signalizācijai, kas acīmredzami bija norīkota skanēt pie mazākajām briesmām. Beigās viņu uzlauza Džanete, mūsu valdzināšanas meistare — viņa iekārtojās publiskajā atpūtas telpā un sāka skaļi sūdzēties par kādu visai sarežģītu datorproblēmu. Varēja redzēt, ka Džūlija cīnās ar sevi, taču pretoties vairs nevarēja.

Pēc tam — nu, tu jau pats zini, kā ir tādos atvaļinājumos. Tikko uzzini otra cilvēka vārdu, no viņa vairs nav iespējams izvairīties. Mēs

saskrējāmie pilnīgi visur. Nebūtu domājis, ka tāda vieta ir viņas gaumē, vai ne? Bet tur viņa bija, līdz kaklam dubļos, ar gurķu ripiņām uz acīm. Viņa to vien darīja, kā gremdējās vannās un atkal kāpa no tām ārā. Reiz Džanete mēģināja ieiet ar viņu pirtī, taču Džūlija to bija uzgriezusi tik karstu, ka visiem pārējiem nācās laisties projām. Droši vien viņa arī lika sevi pērt ar bērzu zariem. It kā gribētu atbrīvoties no kāda spītīga traipa uz miesas.

Izrādījās, ka viņai ir vājība uz kārtīm, tāpēc mēs pavadījām daudzas stundas, vienkārši dzerot un spēlējot bridžu trijātā. Klusējot. Mēs, protams, nezinājām, ka viņa ir burve. Kā varējām to atklāt? Taču bija skaidrs, ka viņai ir kāds šausmīgs noslēpums. Un viņai bija visas tās īpašības, kuru dēļ burvji ir tik pievilcīgi: viņa bija pretīgi gudra un paskumja, un mazliet arī jukusi. Patiesību sakot, viena no tām īpašībām, kas mums patika, laikam bija tas, ka viņa atgādināja tevi.

Nu, un tu zini, ka grāmatās par Puaro viņš vienmēr dodas brīvdienās, lai aizbēgtu projām no savām problēmām, no noziegumiem un visa pārējā, bet tad izrādās, ka slepkavība notiek tieši tajā salā, uz kuru viņš ir aizlaidies, meklēdams mieru un klusumu, un civilizētu gastronomiju? Ar mums bija tieši tāpat, tikai mēs bēgām no maģijas. Tad kādunakt ap desmitiem vai vienpadsmitiem vakarā es devos uz Džūlijas bungalo. Mēs ar Džaneti bijām saplēsušies, un es meklēju kādu, kam par viņu pasūdzēties.

Ejot garām Džūlijas logam, pamanīju, ka viņa kur uguni. Tas bija dīvaini pats par sevi. Mūsu namiņos bija vienkārši grandiozi lieli kamīni, taču tobrīd bija vasaras vidus, un neviens cilvēks skaidrā prātā tos neizmantoja. Taču Džūlijas istabā rēca milzīgas liesmas. Viņa tās baroja ļoti sistemātiski, rūpīgi uzmeklēja vietu ikvienai pagalei. Katru no tām pirms ielikšanas viņa vēl atzīmēja, ar sudraba nazīti noskrāpējot mazu gabaliņu no mizas.

Un tad, kamēr es skatījos... pat nezinu, kā to izstāstīt, lai tu saprastu. Viņa pietupās kamīna priekšā un sāka likt tajā mantas. Dažas no tām bija acīmredzami vērtīgas — reti gliemežvāki, vecas grāmatas, kāda druska zelta putekļu. Citas droši vien bija dārgas tikai viņai pašai. Kostīmu rotaslietas gabaliņš. Veca fotogrāfija. Katrreiz kaut ko ieliekot, viņa apstājās un

kādu brīdi uzgaidīja, bet nekas nenotika, tikai ielikta manta, nelabi smakodama, sadega vai izkusa. Nezinu, ko tieši viņa gaidīja, bet tas noteikti nenotika. Viņa pati tikmēr uzkurinājās aizvien vairāk.

Jutos pagalam netīrs, tā viņu izspiegojot, taču arī novērsties nevarēju. Kad Džūlijai beidzās dārglietas, viņa sāka raudāt un mēģināja ielīst ugunī arī pati. Iespiedās iekšā kamīnā un sabruka, pa pusei iekšā liesmās, pa pusei ārā, šņukstot, cik vien sirsnīga jaudāja. Kājas nokarājās ārā. Drausmīgs skats. Viņas drēbes, protams, nosvila momentā, un seja nosmērējās melna ar sodrējiem, bet ādai uguns pat nepieskārs. Viņa piņņāja bez apstājas. Pleci kratījās un kratījās...”

Eliots piecēlās un piegāja pie loga. Kādu brīdi viņš nopūlējās ar vienu no mazajiem lodziņiem, bet tad laikam atrada kādu aķīti, kuru Kventins iepriekš nebija manījis, un atgrūda vaļā visu logu. Kventins nevarēja saprast, kā viņam tas izdevās. Eliots nolika glāzi uz palodzes.

“Nezinu, vai tu esi sācis viņā iemīlēties, vai tev tikai tā šķiet, vai arī kas nu tagad ar tevi notiek,” viņš noteica. “Laikam jau nevaru tevi vainot, tu pats vienmēr esi centies panākt, lai viss ir iespējami sarežģīti. Bet vari vismaz paklausīties, ko tev saku. Tā tas sākās, tā mēs uzzinājām, ka viņa ir viena no mums. Džūlijas burvestība bija ļoti spēcīga. Varēju dzirdēt tās dūkoņu pat pāri liesmām, un gaismas viņas istabā bija pieņēmušas ļoti dīvainu nokrāsu. Taču lielu daļu no tās maģijas bija vienkārši neiespējami saprast. Tikai uzreiz bija skaidrs, ka viņa nekad nav bijusi Breikbilā, jo man tā izklausījās pēc bezsakarīgas buldurēšanas. Nespēju nonākt ne tūkstoš kilometrus no to burvestību darbības principiem vai mērķa. Viņa nekad man to neatklāja, un es arī nejautāju. Bet, ja man vajadzētu minēt, es teiktu, ka tas bija izsaukšanas mēģinājums. Teiktu, ka viņa mēģināja atgriezt dzīvē kaut ko sen zaudētu vai atņemt, kaut ko tādu, kas viņai bija patiešām neizmērojami dārgs. Un, ja vajadzētu turpināt minēt, tad teiktu, ka viņai tas neizdevās.”